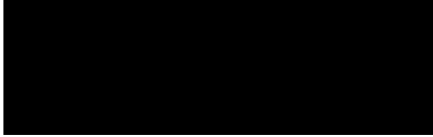

Nätsäkerhetsavdelningen

Tele2 Sverige AB

Tillsyn om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter för brottsbekämpande ändamål

Saken

Fråga om efterlevnaden av föreskrifter om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter för brottsbekämpande ändamål.

Post- och telestyrelsens avgörande

Post- och telestyrelsen (PTS) avskriver ärendet från vidare handläggning.

Bakgrund

I lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEK) finns bestämmelser som fastställer en skyldighet för den som bedriver verksamhet som är anmälningsskyldig enligt LEK att lagra trafikuppgifter. Enligt bestämmelserna har den som lagrar uppgifter rätt till ersättning för kostnader som uppstår när uppgifterna lämnas ut. Ersättningen ska betalas av den myndighet som har begärt ut uppgifterna. I PTS föreskrifter om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter för brottsbekämpande ändamål (PTSFS 2013:5) finns bestämmelser som närmare anger hur en sådan ersättning ska beräknas av den lagringsskyldige.

I början av 2014 fick PTS kännedom om att brottsbekämpande myndigheter som var skyldiga att betala ut ersättning till Tele2 Sverige AB (Tele2) ansåg att Tele2 beräknade ersättningen på ett sätt som inte stod i överensstämmelse med reglerna för detta.

Mot bakgrund av detta inledde PTS tillsyn över Tele2.

Post- och telestyrelsen

Postadress:
Box 5398
102 49 Stockholm

Besöksadress:
Valhallavägen 117A
www.pts.se

Telefon: 08-678 55 00
Telefax: 08-678 55 05
pts@pts.se

PTS har i skrivelse (e-postmeddelande) av den 29 januari 2014 efterfrågat Tele2 beräkningar av ersättningen för några olika typfall (a-d) samt hur Tele2 tolkat en begäran av s.k. masttömning.

När det gäller hur Tele2 beräknat ersättningen i de av PTS angivna typfallen har Tele2 i svar till myndigheten den 6 februari 2014 bland annat uppgett följande.

- a) Vid de fall en brottsbekämpande myndighet begärt in uppgifter om tio olika telefonnummer med tre olika abonnenter vid ett och samma tillfälle, i en och samma order (begäran om utlämnande), har Tele2 beräknat att det blir en engångskostnad för hela leveransen på 150 kronor.
- b) Om det kommit en begäran som avsett uppgifter om telefonnummer och övriga abonnemangsuppgifter omfattandes samtliga abonnemang som en viss abonnent innehar, i en och samma begäran, har Tele2 debiterat 150 kronor för hela leveransen.
- c) När det gäller ersättning för en begäran som avsett samtalslistor för tre olika telefonnummer har Tele2 förklarat att en sådan begäran debiterats med 150 kronor per fråga, totalt 450 kronor.
- d) Om en begäran gjorts om samtalslistor för tre olika nummer vid tre olika tillfällen under en dag har Tele2 bedömt det som tre olika frågor och debiterat 150 kronor per fråga, totalt 450 kr.

Tele2 har vidare förklarat, beträffande s.k. masttömning som avser ett geografiskt område med sammanlagt tio mobilmaster, att ett avgränsat geografiskt område måste vara en enskild mobilmast och att ersättning därför begärts med $525 \cdot 10 = 5\,250$ kronor. Denna ersättning har baserats på att varje mobilmast måste behandlas för sig eftersom varje mast genererar en egen administrativ hantering.

Ytterligare en skrivelse (e-postmeddelande) har skickats ut den 2 februari 2015 vari efterfrågats prislistor och/eller andra rutiner som tillämpats av Tele2 för beräkningar av ersättningen.

Tele2 har i ett svar till myndigheten den 13 februari 2015 bifogat en prislista samt rutiner för hur de beräknar situationer enligt 5 § i föreskrifterna där kostnaderna avsevärt avviker från 4 §.

I slutet av 2015 har PTS haft en dialog med Tele2 om PTS tolkning av beräkningen av ersättningen enligt föreskrifterna. Tele2 har härvid bekräftat att de kommer att följa PTS tolkning och debitera för varje begäran, även om den innehåller flera frågor, istället för per fråga.

Skäl

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 6 kap. 16 a § första stycket LEK är den som bedriver verksamhet som är anmälningspliktig enligt 2 kap. 1 § LEK skyldig att lagra sådana uppgifter som avses i 20 § första stycket 1 och 3 LEK som är nödvändiga för att spåra och identifiera kommunikationskällan, slutmålet för kommunikationen, datum, tidpunkt och varaktighet för kommunikationen, typ av kommunikation, kommunikationsutrustning samt lokalisering av mobil kommunikationsutrustning vid kommunikationens början och slut.

Enligt 6 kap. 16 e § LEK har den som är skyldig att lagra uppgifter enligt 6 kap. 16 a § LEK rätt till ersättning för kostnader som uppstår när lagrade uppgifter lämnas ut. Ersättningen ska betalas av den myndighet som har begärt uppgifterna.

Enligt PTS föreskrifter om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter för brottbekämpande ändamål (PTSFS 2013:5) gäller följande beträffande ersättnings beräkning i samband med utlämnande av uppgifter.

Enligt 3 § ska den lagringsskyldige vid ett utlämnande av lagrade uppgifter ersättas utifrån någon av följande kategorier.

- kategori 1: utlämnande av lagrade uppgifter hänförliga till ett efterfrågat geografiskt avgränsat område, som endast kan ske efter beredning av personal med särskild kompetens om utbredningen av den lagringsskyldiges allmänna kommunikationsnät.

- kategori 2: övriga utlämnande av lagrade uppgifter.

Ett utlämnande omfattar samtliga lagrade uppgifter inom en kategori som begärs utlämnade vid ett och samma tillfälle.

Enligt 4 § ska ersättning betalas per kategori som framgår av 3 § enligt följande nivåer.

- utlämnande enligt kategori 1 under kontorstid: 525 kronor.

- utlämnande enligt kategori 1 utanför kontorstid: 790 kronor.

- utlämnande enligt kategori 2 under kontorstid: 150 kronor.

- utlämnande enligt kategori 2 utanför kontorstid: 170 kronor.

Enligt 5 § får den lagringsskyldige begära ersättning som motsvarar kostnaderna i det enskilda fallet istället för enligt 4 § när kostnaderna för ett utlämnande avsevärt avviker från den ersättning som lämnas.

Av 7 kap. 1 § LEK framgår att tillsynsmyndigheten skall ha tillsyn över efterlevnaden av lagen och de beslut om skyldigheter eller villkor samt de föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

PTS bedömning

Inledningsvis kan konstateras att ersättningsnivåerna i PTS föreskrifter är schabloniserade, d.v.s. de baseras på arbetsinsatsen för vad som kan anses vara ett genomsnittligt utlämnandeärende. De beräkningar som ligger till grund för schablonen utgår från att ett sådant ärende normalt innefattar mer än en förfrågan om en enskild uppgift. Detta innebär att vissa utlämnanden kommer att ersättas med mer än de kostnader som det faktiska arbetet motsvarar medan andra utlämnanden kommer att medföra större kostnader än vad den lagringsskyldige blir ersatt för. Sett över tiden och med ett flertal utlämnandeärenden har dock PTS bedömt att ersättningen generellt kommer att uppgå till de faktiska kostnaderna hos en operatör.

Om kostnaderna för ett utlämnande avsevärt avviker från den i föreskrifterna stadgade ersättningsnivån finns möjlighet enligt 5 § att begära ersättning som motsvarar de faktiska kostnaderna. I en sådan situation ankommer det, enligt PTS bedömning, på den som begär ersättning att tydligt ange att den aktuella bestämmelsen tillämpats. Vidare bör den lagringsskyldige i ett sådant fall också redovisa uppkomna kostnader.

När det gäller Tele2s beräkning av ersättningen i typfall a, b och d har PTS inget att erinra utan anser att dessa följer reglerna i föreskrifterna.

PTS kan dock konstatera att Tele2, när det gäller typfall c och tillämpningen av 3 § i föreskrifterna, begär ersättning baserad på antalet registerslagningar i stället för att begära ersättning per tillfälle. Av bestämmelsen framgår att ersättning ska utgå med 150 kronor, även om det innebär att det måste ske fler registerslagningar.¹ Syftet med schablonberäkningen är att förenkla debiteringen vilket innebär att den lagringsskyldige i vissa fall ersätts för mindre än den nedlagda arbetsinsatsen. Vid andra tillfällen utgår en högre ersättning än den nedlagda arbetsinsatsen. PTS bedömer, vid ovan nämnda fall att 3 § i föreskrifterna ska tolkas som att ersättning ska utgå med 150 kronor per

¹ Prop. 2010/11:46 s. 80: ”Det är inte meningen att ersättning ska utgå för varje utlämnad uppgift utan bestämmelsen innebär att ersättning ska betalas för varje begäran, alltså först när de uppgifter som hänförs till en viss begäran har lämnats ut.”

frågetillfälle. Tidsåtgången är framförallt hänförlig till inmatningen av de aktuella uppgifterna och torde i normalfallet inte föranleda någon särskild utredning. PTS förutsätter, efter dialog med operatören, att Tele2 framöver kommer att tillämpa föreskrifterna i enlighet med detta resonemang.

När det gäller begäran om ersättning i samband med s.k. masttömning har Tele2 anfört att ett avgränsat geografiskt område anses vara en enskild mobilmast och att ersättning därför ska beräknas med utgångspunkt i antalet master som återfinns inom det berörda området. Ersättningen baseras då på att varje mobilmast måste behandlas för sig eftersom varje mast genererar en egen administrativ hantering.

PTS bedömer härvid att operatören, vid beräkandet av schablonbeloppet, förutom tidsåtgången för administrationen av utlämnandet för kategori 1, i genomsnitt förväntas behöva omkring 45 minuter för att bereda en begäran om utlämning av lagrade uppgifter där den begärande myndigheten inte har alla nödvändiga uppgifter för att den lagringsskyldige ska kunna genomföra utlämnandet.² Denna tidsuppskattning baseras på att det kan vara nödvändigt att utreda vilka delar av det allmänna kommunikationsnätet som har, eller kan ha, varit involverade i samtal som har ägt rum inom det efterfrågade geografiska området. Det bör framhållas att detta är en genomsnittsberäkning, vilket innebär att det i vissa fall kan gå fort att genomföra en utredning medan det vid andra tillfällen kan ta längre tid. Vidare är tiden, enligt PTS bedömning, även avhängig storleken på det geografiska området som efterfrågas, i kombination med antalet mobilmaster med tillhörande information som kan komma ifråga. I en situation där den aktuella arbetsinsatsen väsentligen avviker från 45 minuter finns möjligheten att enligt 5 § begära ersättning som motsvarar de faktiska kostnaderna. Då ankommer det, enligt PTS, på den som begär ersättning att tydligt ange att den aktuella bestämmelsen tillämpas. Vidare bör den lagringsskyldige i ett sådant fall också presentera en redovisning av uppkomna kostnader. Det bör dock noteras att PTS vid beräkningen av ersättningsnivåerna enligt kategori 1, för efterfrågat geografiskt område utgått från att en genomsnittlig förfrågan avser fler än en enskild mobilmast. Det torde endast i undantagsfall komma i fråga att jämställa ett geografiskt avgränsat område med en enda mobilmast, och i en sådan situation åligger det den aktuella operatören att styrka den faktiska arbetsinsatsen enligt 5 §. PTS bedömer därför i fallet som nämnts ovan, att en begäran om masttömning av tio master ska beräknas som *en* begäran och som regel ersättas enligt 4 §

² I de fall där den begärande myndigheten kan ange berörda och nödvändiga parametrar för tjänsteleverantörens allmänna kommunikationsnät som motsvarar det efterfrågade geografiska området och då radioteknisk utredning därmed inte är nödvändig ska dock ersättning utgå enligt kategori 2 i normalfallet.

kategori 1, i de fall där det krävts en särskild beredning. Detta gäller så länge som de faktiska kostnaderna inte avsevärt avviker från detta, för i vilket fall 5 § kan bli tillämplig.

PTS förutsätter, efter dialog med operatören, att Tele2 framöver kommer att tillämpa föreskrifterna i enlighet med detta resonemang. Vid användning av 5 § anser myndigheten, som tidigare nämnts, att det ankommer på den lagringsskyldige att tydligt ange att den aktuella bestämmelsen tillämpas samt att de uppkomna kostnaderna bör redovisas.

I och med att Tele2 har bekräftat till myndigheten att man i framtiden kommer att tillämpa föreskrifterna såsom PTS framfört konstaterar PTS att skäl att fortsätta tillsynen om ersättning vid utlämnande av lagrade uppgifter inte föreligger, varför ärendet avskrivs från vidare handläggning.

Beslutet har fattats av stf enhetschefen Staffan Lindmark. I ärendets slutliga handläggning har även Peder Cristvall och Anders Lindell (föredragande) deltagit.

